

DANIEL PETER JANÁČEK, O.PRAEM. OPAT STRAHOVSKÝ

Zjevení Páně 2021

V souvislosti s římským císařským kultem slovo „epifanie“ znamenalo „zjevení“ císařské moci a důstojnosti na veřejnosti. V křesťanském chápání znamená epifanie slavnost, kdy se nám lidem zjevila Boží důstojnost v Ježíši Kristu. Jestliže o Vánocích klademe důraz na Ježíšovo lidství, o slavnosti Zjevení stojí v centru pozornosti Ježíšovo božství, a to zejména skrze tyto události, patřící k „mystériu slavnosti“:

- Návštěva mudrců od východu, kteří přinášejí dary, aby se poklonili novorozenému božskému dítěti.
- Křest v Jordánu, kterým začíná Ježíšovo veřejné působení, kdy zazní hlas Boha, zjevující světu božskost svého Syna: „Toto je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení, toho poslouchejte.“ (Mt 3, 17)
- Třetím tajemstvím je proměna vody ve víno na svatbě v Káně. Podle Janova evangelia je to první Ježíšův zázrak, kterým Ježíš zjevuje svou božskou moc. „*To byl v galilejské Káně počátek znamení, která Ježíš učinil; tím zjevil svou slávu.*“

Celé mystérium svátku vyjadřuje antifona k Magnifikat v jeho druhých nešporách: „Slavíme den proslavený třemi divy: dnes přivedla hvězda mudrce k jesličkám, dnes byla na svatbě proměněna voda ve víno, dnes chtěl být Kristus v řece Jordánu pokřtěn od Jana, aby nás vykoupil.“ Svým „dnes“ ukazuje, že nejde o slavení minulých událostí, ale že se pořád děje to, co slavíme. Slavíme svátek naší spásy – Ve křtu slavíme zasnoubení Ježíše Krista se svou nevěstou církví, očištěnou vodou. Každý, kdo do církve vstupuje, je očištěn křtem, aby v něm mohl znovu zazářit Boží obraz, pošpiněný hříchem. Bůh korunuje lidskou přirozenost, kterou sám přijal svou slávou, jak později řekne svatý Irenej: „Boží slávou, důstojností je živý člověk.“ Mudrci z východu spěchají k této svatební hostině, aby spolu slavili památku vykoupení. Svatební hostina začala Ježíšovým narozením, oni vidí jeho hvězdu a chtějí se mu poklonit.

Mudrci patří k elitě své země. Jsou to vědci, kteří zkoumají souvislost mezi přírodními úkazy a životem člověka. Jejich specializací jsou hvězdy. Na nebi vidí trojí konjunkci planet Marduka (Jupitera) a Kewana (Saturna) v souhvězdí ryb. Marduk je hlavní, nejvyšší bůh, Kewan je král Židů, a těch je v jejich krajině od

staletí poměrně silná menšina. Aby zjistili, jestli má nový židovský král potenciál stát se skutečně pánem světa, udělají expedici. Protože jako všichni lidé i oni touží po světle a pokoji, vydají se na cestu a vezmou vzácné dary, aby nového krále náležitě uctili. Čeká je namáhavá a nebezpečná cesta dlouhá přes 1000 km, která bude trvat přes dva měsíce. Na konci expedice je čeká trpké zklamání. V královské rezidenci naleznou starého a psychicky narušeného muže, který má strach především o sebe. Lokální experti si vzpomenou na staré proroctví o Betlémě, o zapadákovu hned vedle. Znalci Písma zůstanou sedět ve svých predsudcích, mudrci se opět vydají na cestu, jdou po stopě a naleznou v domě „Marii a dítě“. Je teď jejich hypotéza potvrzena, či nikoliv? Jsou překvapeni nečekaným výsledkem. Odevzdají dary a pak jim to dojde: Jestliže je toto malé dítě králem, pak je něco královského v každém člověku! A za druhé: Jestliže je ten malý skutečně král, budou muset počkat, jak se to vše vyvine! Jestli skutečně změní svět k lepšímu. K vědě patří holt také trpělivost.

Všimněme si: k Vánocům patří dvojí pohyb. Nejdříve pohyb lidí, pastýřů, mudrců k betlémskému dítěti: vidět ho, poklonit se mu, prožít neuvěřitelný zázrak Boží blízkosti. A pak druhý pohyb: vyprávět o tom, co nám vešlo pod kůži, nést vyzařování Božího dítěte dál, až do svých domovů. Neslyšíme zde echo našeho premonstrátského jubilejního roku „Společně – s Bohem – mezi lidmi?“

V Ježíši máme maják naděje. Dnešní svět ho potřebuje, nejenom vědu a obchod, ale také Boží světlo a pokoj, teplo a srdečnost. Vše to, co nám zazářilo v Ježíši Kristu.

To, co se stalo tehdy v Betlémě, je i dnes skutečností. Slavnost ještě neskončila, teprve začíná a čeká na nás. Boží znamení nás nutí vydat se na cestu tam a zpět.